

รายงานการประชุม
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๕
ผ่านระบบ Video Conference
วันอังคารที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๕ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๓๐ น.
ณ ห้องประชุมศูนย์ปฏิบัติการ สพฐ. (DOC) อาคาร สพฐ. ๕ ชั้น ๙ กระทรวงศึกษาธิการ

ผู้เข้าประชุม

๑. นายอัมพร พินะสา
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. ว่าที่ ร.ต. ธนุ วงษ์จินดา
รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. นางเกศทิพย์ ศุภวานิช
รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๔. นายพัฒนะ พัฒน์ทิวติล
รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๕. นายนิพนธ์ ก้องเวหา
ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๖. นายเทอดชาติ ชัยพงษ์
ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๗. ที่ปรึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๘. ผู้อำนวยการสำนักทุกสำนัก
๙. ผู้เชี่ยวชาญสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๑๐. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต
๑๑. เจ้าหน้าที่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

เริ่มประชุม เวลา ๐๙.๐๐ น.

นายอัมพร พินะสา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การประชุมในวันนี้แบ่งออกเป็น ๒ ช่วง โดยในช่วงแรกขอพูดถึงประเด็นข้อค้นพบหลังจากการเปิดภาคเรียน ว่ามีข้อค้นพบอะไรและในระยะเร่งด่วนนี้จะแก้ไขในเรื่องใด

ประเด็นที่ ๑ การประเมินการเปิดภาคเรียนที่ผ่านมา โดยการเปิดเรียนพร้อมกันในวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ทั่วประเทศ อย่างปลอดภัยและได้เรียนแบบ On-site ทุกคน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ออกแบบในการเตรียมเด็กและโรงเรียน มาตรการแรกได้ออกแบบคือ มาตรการป้องกันโควิด - 19 ต้องดำเนินการตามมาตรการ ๖-๖-๗ และออกแบบโรงเรียนให้จัดการเรียนการสอน โดยต้องคำนึงถึงมาตรการต่าง ๆ

รวมทั้งมีแผนเผชิญเหตุเกี่ยวกับการแก้ปัญหาเรื่องโควิด -19 ผลปรากฏว่า ทุกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาทุกแห่ง สามารถดำเนินการและบริหารจัดการเรื่องการเปิดเรียนภายใต้สถานการณ์โควิด-19 ได้เป็นอย่างดี ขอขอบคุณและชมเชยการปฏิบัติภารกิจ คณะครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ได้ร่วมมือกันเป็นอย่างดี แต่ยังมีข้อค้นพบในช่วง ๓ สัปดาห์ หลังจากการเปิดภาคเรียน โดยขอเสนอต่อที่ประชุม ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ ข้อค้นพบ

๑. เด็กทำร้ายตนเอง ตัวอย่างเช่น กรณีนักเรียนผูกคอตายที่จังหวัดพัทลุง
๒. นักเรียนทำร้ายผู้อื่น นักเรียนถูกทำร้ายหรือทำร้ายกันเอง ทั้งในและนอกสถานศึกษา
๓. การเก็บเงินบำรุงการศึกษา ในรายการที่ไม่ควรจะมีในภาวะวิกฤติปัจจุบัน ที่เป็นภาระผู้ปกครอง
๔. ค่าเครื่องแบบนักเรียนและอุปกรณ์เรียน (ชุดนักเรียน ชุดลูกเสือเนตรนารี)
๕. ทรงผมนักเรียน และการลงโทษนักเรียนเกี่ยวกับทรงผมนักเรียน
๖. พฤติกรรมครู ผู้บริหาร ที่แสดงพฤติกรรม วาจา ที่รุนแรง ไม่สุภาพกับเด็ก
๗. การเรียนรู้ของเด็ก ที่สังคมมีความห่วงใย

ใน ๗ ประเด็น ข้างต้น จึงขอให้ทุกท่านได้เข้าใจว่า ใน ๒ ปีที่ผ่านมา นักเรียนใช้บ้านเป็นโรงเรียน ใช้พ่อแม่เป็นครู อยู่กับคอมพิวเตอร์และมือถือ โดยที่ไม่ได้อยู่ร่วมกับผู้อื่น ในปีการศึกษานี้ นักเรียนกลับมาเรียนในระบบและอยู่ร่วมกัน ทำให้ต้องมีการปรับตัวหรือเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงในการอยู่ร่วมกัน

จากปัญหาที่เป็นข้อค้นพบทั้งหมด สามารถสรุปให้เห็นมิติการศึกษาที่เผชิญอยู่ในปัจจุบัน โดยมีหน่วยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครอบครัว (บ้าน) โรงเรียน และหน่วยงานอื่น ที่เข้ามามีความสัมพันธ์กับเด็กอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ปัจจุบันสังคมไม่ได้มองถึงการจัดการศึกษาที่จัดการเรียนรู้ให้เด็กจาก ๘ กลุ่มสาระ เพียงอย่างเดียว แต่คาดหวังว่าอยากให้โรงเรียนเป็นบ้านที่อบอุ่น น่าอยู่ น่าเรียน นักเรียนมีความสุข ดังนั้นในระยะเวลา ๓ เดือนแรก สิ่งที่ยากเห็นคือ เด็กอยากมาเรียน ขอให้ถือเป็นตัวชี้วัดให้เกิดขึ้นกับทุกโรงเรียน โดย“ปรับโรงเรียนเป็นบ้าน ปรับครูเป็นพ่อแม่ ปรับพี่เพื่อนน้องเสมือนญาติ อยู่อย่างพึ่งพิงกัน” วันนี้พบว่ามีหลายโรงเรียนทำแล้วอย่างดี แต่คงยังมีโรงเรียนที่ยังปล่อยปละละเลย จึงขอเน้นย้ำใน ๓ เดือนแรก ซึ่งขณะนี้เหลือเพียง ๒ เดือนเศษ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบและถือปฏิบัติตามกรอบที่จะนำเสนอ เพื่อลดปัญหาและป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน ดังนี้

๑. ในช่วงเดือนมิถุนายน- กรกฎาคม ๒๕๖๕ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มอบหมายภารกิจให้รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาวิเคราะห์ และเจ้าหน้าที่กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา ทำงานร่วมกันในการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมโรงเรียน เพื่อประเมินสถานการณ์แต่ละโรงเรียน โดยใช้กรอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หรือใช้กรอบประเมินความพร้อมในการเปิดภาคเรียน ในทุกมิติ เพื่อให้โรงเรียนเป็นบ้านแห่งความสุขและมีความปลอดภัย ด้วยการมอบหมายรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปฏิบัติหน้าที่ โดยแบ่งตามอำเภอ แบ่งศึกษานิเทศก์เป็นเครือข่ายภายใต้โรงเรียน รวมไปถึงเจ้าหน้าที่กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา ต้องบูรณาการทำงานในเชิงพื้นที่และบริบท และให้คัดแยกโรงเรียนออกเป็น ๑) โรงเรียนที่เป็นต้นแบบแห่งความสุข ความปลอดภัย ๒) โรงเรียนใดเป็นกลุ่มที่ต้องเฝ้าระวัง และมีวิธีแก้ปัญหาให้กับโรงเรียนอย่างไร พร้อมกับออกมาตรการให้กับทุกโรงเรียนได้มีแนวปฏิบัติและวิธีปฏิบัติอย่างไร ให้โรงเรียนเป็นที่พึ่งของเด็กและผู้ปกครอง

๒. ในห้วงระยะเวลา ๓ เดือนแรก (พฤษภาคม-กรกฎาคม ๒๕๖๕) กำชับมิให้นำครูออกจากโรงเรียน ทั้งการจัดอบรมหรือประชุมสัมมนาต่าง ๆ เพื่อให้ครูอยู่กับเด็ก โดยช่วงระยะเวลานี้มีได้อยู่ในช่วงของการพัฒนาครู

แต่เป็นช่วงที่ครูต้องร่วมกันแก้ปัญหาและป้องกันปัญหา แต่ขณะนี้พบว่า มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหลายเขต ผู้อำนวยการโรงเรียนหลายแห่ง ไม่อยู่โรงเรียน ทั้งที่โรงเรียนเพิ่งเปิดทำการเรียนการสอน และมีปัญหาที่ต้องดำเนินการแก้ไขมากมาย และมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบางแห่งจัดอบรม ซึ่งการจัดอบรมนั้นจะได้รับเพียงแค่ว่า ใบประกาศหรือวุฒิ ดังนั้น หากเกิดลักษณะเช่นนี้ที่ใด ถือว่าผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไม่ให้ความสำคัญในประเด็นปัญหาที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้ ขอเน้นย้ำให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาทุกแห่ง ได้ถือปฏิบัติอย่างจริงจัง สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสถานศึกษาใดดำเนินการอย่างเต็มที่แล้ว ขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

๓. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาท่านใดที่ได้รับการคัดเลือกหรือสมัครเข้ารับการอบรม พัฒนาตนเองหลายโครงการ เช่น นบส. หรือโครงการอื่นที่สมัครเข้ามาเพื่อพัฒนา แล้วนำมาเป็นข้ออ้างว่าไม่ได้อยู่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยมอบให้รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดูแล ถือว่าผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ หากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เข้ารับการอบรมแล้ว ควรต้องปฏิบัติหน้าที่และภารกิจตามความรับผิดชอบในพื้นที่ของตนเอง ไม่อยากให้นำทุกอย่างมาเป็นข้ออ้าง

ข้อสรุปคือ ขอให้ลงพื้นที่โรงเรียนอย่างเต็มที่ ไปช่วยเหลือโรงเรียนให้เต็มตามศักยภาพ ไปชื่นชม คุณครูกับผู้อำนวยการโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ได้ดี และไปกำกับดูแลโรงเรียนที่ปล่อยปละละเลยให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเน้นให้ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูอยู่โรงเรียนให้มากที่สุด เน้นการทำงานร่วมกับ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ่อแม่ ผู้ปกครอง และองค์กรในพื้นที่ ทั้งนี้ โรงเรียนควรสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองและนักเรียน ควรสื่อสารสร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครองและนักเรียนในแต่ละเรื่อง อาทิ อาหารกลางวัน อุปกรณ์การเรียนการสอน ค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้น เครื่องแบบนักเรียน ทรงผมนักเรียน เพื่อเป็นกติกากในการดูแลและการอยู่ร่วมกัน ในเรื่องต่างๆ เหล่านี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีความห่วงใย โดยเฉพาะเรื่องความปลอดภัยในสถานศึกษา

ในการนี้ ขอให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน โดยเฉพาะนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่แจ้งออกไป ไม่ใช่เพียงแค่ส่งต่อ แต่ขอให้ลงไป กำหนดเป็นยุทธศาสตร์หรือแนวทางการขับเคลื่อนให้เห็นเป็นรูปธรรม เมื่อเกิดปัญหาต้องดำเนินการแก้ปัญหา มิใช่ปล่อยให้ป็นหน้าที่ของโรงเรียนหรือผู้อำนวยการโรงเรียน โดยถือว่าผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาคือ ผู้บริหารสูงสุดในพื้นที่ (CEO) ในทุกเรื่องและทุกประเด็น เหตุที่ต้องแจ้งรายละเอียดจำนวนมากในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เนื่องจากเป็นวิกฤติทางสังคมที่เกิดขึ้นในช่วงเปิดภาคเรียน จึงกำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดในพื้นที่ คือ ปรับโรงเรียนเป็นบ้าน เป็นสถานการเรียนรู้แห่งความสุขและปลอดภัย

ทั้งนี้ หากพบประเด็นปัญหาตามข้อค้นพบข้างต้นให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ และหากพบภาพความสำเร็จเป็นที่น่าประทับใจ นายกฤษฎา และควรส่งเสริม ขอให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สรุปรายงานยกย่องชมเชย ทั้งครูและผู้อำนวยการโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ได้ดี โดยส่งรายงานผ่านประชาสัมพันธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เข้ามายังสำนักผู้อำนวยการเพื่อนำสู่สาธารณชน โดยดำเนินการรายงานภายหลังจาก ๓ เดือน ที่ให้ดำเนินการภารกิจเร่งด่วนข้างต้น และให้ถือเป็นตัวชี้วัดการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประเด็นที่ ๒ การต่อยอดดำเนินการภายหลังจากปรับโรงเรียนเป็นบ้าน เป็นสถานการณ์เรียนรู้แห่งความสุขและปลอดภัย โดยมีภารกิจที่ต้องขับเคลื่อนตามนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการและรัฐบาล ซึ่งสังเคราะห์ได้จำนวน ๑๐ เรื่อง ก่อนที่จะนำไปสู่นโยบาย ขอกล่าวถึงการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กที่ปัจจุบันยังคงมีอยู่จำนวนมาก และมีจำนวน ๒๘๖ แห่ง ที่มีนักเรียนจำนวน ๐ คน เป็นโรงเรียนประเภทใด เหตุใดยังคงสภาพการเป็นโรงเรียน หากพบว่าไม่มีนักเรียนแต่มีครูอยู่ในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบริหารจัดการอย่างไร ครูอยู่ที่ใด และพบว่ามีโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนที่ต่ำกว่า ๑๒๐ คนลงมา ดังข้อมูลด้านล่างนี้

ขนาดโรงเรียน	จำนวนนักเรียน	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
ขนาดที่ ๑ (โรงเรียนขนาดเล็ก)	๐ คน	๒๘๖	๐.๙๗
	๑- ๒๐ คน	๗๘๒	๒.๖๔
	๒๑ - ๔๐ คน	๒,๐๖๕	๖.๙๘
	๔๑ - ๖๐ คน	๓,๕๗๘	๑๒.๐๙
	๖๑ - ๘๐ คน	๓,๓๘๒	๑๑.๔๓
	๘๑ - ๑๐๐ คน	๒,๘๒๑	๙.๕๔
	๑๐๑ - ๑๒๐ คน	๒,๐๔๔	๖.๙๑
รวม		๑๔,๙๕๘	๕๐.๕๖

จากข้อมูลดังกล่าว จึงเป็นเหตุผลว่าเหตุใดจึงต้องมีโรงเรียนคุณภาพ ทำไมจึงต้องจัดการบริหารโรงเรียน ขอสื่อสารไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เข้าใจว่าการแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กไม่สามารถดำเนินการได้ เพราะอย่างไรก็ตามถือเป็นภารกิจที่ต้องรับผิดชอบและดำเนินการ การตั้งโรงเรียนคุณภาพโดยเจตนาไม่ได้จะยุบโรงเรียน แต่อยากให้มีโรงเรียนคุณภาพใกล้เคียงกันกระจายอยู่ทั่วประเทศ โดยอย่างน้อยตำบลละ ๑ แห่ง เว้นแต่ในตำบลนั้นไม่มีโรงเรียน หรือมีเพียงโรงเรียนขนาดเล็กอาจควบโรงเรียนใน ๒ ตำบล เป็น ๑ โรงเรียน ภารกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ณ ตอนนี้อยู่ต้องปักหมุดให้ได้ว่า จะใช้โรงเรียนคุณภาพกี่แห่ง จึงจะครอบคลุมพื้นที่และเปิดโอกาสให้โรงเรียนที่มีนักเรียนต่ำกว่า ๑๒๐ คน ได้ใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ และเนื่องจากข้อจำกัดของงบประมาณทำให้ไม่สามารถจัดสรรงบประมาณให้กับทุกตำบลได้ จึงกำหนดกลุ่มเป้าหมายนำร่องในการดำเนินงาน และขอสื่อสารว่าการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพมิใช่เป็นเรื่องงบประมาณที่จะนำไปสร้างอาคารใหม่ แต่เป็นการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอน หรือการบริหารจัดการใหม่ ซึ่งสามารถเกิดโรงเรียนคุณภาพได้

เหตุที่มองตำบลเป็นฐาน เพราะพื้นที่มี อบต. มีเทศบาล ที่เป็นเจ้าของงบประมาณในพื้นที่ และทุกตำบลมีนายอำเภออยู่ในพื้นที่ หากรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตมอบหมาย ลงพื้นที่สร้างปฏิสัมพันธ์กับนายอำเภอ มีส่วนร่วมในการประชุมกับ อบต. เทศบาล เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมและรับรู้ในการทำโรงเรียนคุณภาพร่วมกัน เพื่อให้รู้ว่าคุณภาพที่จะเกิดขึ้นมีใช้คุณภาพของ สพฐ. หรือ สพท. แต่เป็นคุณภาพที่จะเกิดขึ้นกับลูกหลานในพื้นที่ ขอให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษากำหนดเรื่องนี้เป็นตัวชี้วัดการปฏิบัติงานของรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและศึกษานิเทศก์ ในเบื้องต้นปี ๒๕๖๕ นี้

อาจดำเนินการกับโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า ๔๐ คนลงมา หรือหากเป็นความท้าทาย สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาก็สามารถดำเนินการกับโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า ๖๐ คนลงมา หรือ ๘๐ คนลงมาได้ ยกตัวอย่าง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๑ ไม่มีโรงเรียนที่จะสามารถปิดหมดได้ เพราะทุกโรงเรียนมีจำนวนนักเรียนเกินกว่า ๑๒๐ คนขึ้นไปทั้งหมด มีทรัพยากรที่เพียงพอ กรณีนี้การดำเนินการ จะไม่ใช่การเรียนรวมหรือควบโรงเรียน แต่เป็นการยกระดับคุณภาพของโรงเรียนนั้น ๆ ให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกัน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒ มีโรงเรียนทั้งหมดกว่า ๕๐๐ โรงเรียน ร้อยละ ๙๐ เป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนต่ำกว่า ๑๒๐ คน กรณีนี้ต้องมุ่งพิจารณาถึงการดำเนินการให้เกิดโรงเรียนคุณภาพ มากกว่าพื้นที่อื่น

ทั้งสองกรณีเป็นสิ่งที่ดำเนินการโดยใช้พื้นที่เป็นฐาน ใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อน ซึ่งไม่ใช่การ ดำเนินการที่แต่ละพื้นที่จะต้องทำเช่นเดียวกันหรือเหมือนกันทุกเรื่อง คาดหวังเรื่องนี้ให้สามารถดำเนินการได้อย่าง ประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพ ทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องถือเป็นตัวชี้วัดที่จะใช้ประเมินผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาทุกแห่ง และเป็นโจทย์ที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องมอบหมายให้รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและศึกษานิเทศก์ดำเนินการ

เมื่อทำการปิดหมดโรงเรียนคุณภาพแล้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องทราบว่ามีโรงเรียนมาใช้ ทรัพยากรร่วมกันจำนวนกี่แห่ง มีผู้อำนวยการโรงเรียน ครู หรือไม่ และจะใช้ผู้อำนวยการโรงเรียนบริหารการควบรวม โรงเรียนอย่างไรในอนาคต การเรียนรวมบางชั้น อาทิ ป.๔ – ป.๖ ไปเรียนรวมกับโรงเรียนคุณภาพ ซึ่งระดับชั้น ป.๑ – ป.๓ ยังคงความเป็นโรงเรียน ซึ่งต้องมีสวนอื่นที่ดูแล เช่น การเงิน พัสดุ ธุรการโรงเรียน อาหารกลางวัน อาหารเสริมนม หากรวมกันเป็นไปไม่ได้หรือไม่ว่าอาหารกลางวันทำในทีเดียว อาหารเสริมนมรวมกันไว้ทีเดียวแล้วจึง นำไปส่ง ระบบบัญชี การเงิน ให้ธุรการโรงเรียนรวมกันและดำเนินการแทนให้กับทุกโรงเรียนได้หรือไม่ เพื่อที่ครู จะสามารถสอนครบทุกชั้นทุกวิชา สิ่งเหล่านี้ที่อยากให้ผู้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาคิดและออกแบบ

สิ่งที่จะนำเสนอในประเด็นที่ ๒ คือ ความคาดหวังของสังคมทุกมิติ ที่มีความคาดหวังว่า เด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับ (ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓) ทุกคนต้องเป็นคนเก่ง และเป็นคนดี มีจิตอาสาหรือ จิตสาธารณะ โดยเน้นย้ำว่าครูและบุคลากรทางการศึกษา มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามหลักสูตรที่รัฐบาล หรือหน่วยงานภาครัฐกำหนด สพฐ. จึงกำหนดนโยบายเร่งด่วน ๑๐ เรื่อง ซึ่งเป็นความท้าทายที่ต้องดำเนินการไปกับ ปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ ดังนี้

๑. ความปลอดภัย คือ การทำให้นักเรียนทุกคนมีความปลอดภัยตั้งแต่ออกจากบ้านเดินทางไปยัง โรงเรียน และจากโรงเรียนกลับถึงบ้าน คือ การทำโรงเรียนแห่งความสุข ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่น

๒. RT NT O-Net และเรื่องการอ่านออกเขียนได้ ซึ่งหากวันนี้ นักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ คิดเลข ไม่เป็น นักเรียนจะไม่มีเครื่องมือที่จะได้เรียนรู้ต่อ ในปัจจุบันควรต้องมีการประเมินนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อดูความ พร้อมของนักเรียนแต่ละคน โดย สพฐ. ได้มีหนังสือให้สามารถปรับตัวชี้วัด เนื้อหาการเรียน กิจกรรมการวัดและประเมินผล ให้เหมาะสมกับบริบทของเด็กแต่ละคน โดยมีรูปแบบที่เน้นการบูรณาการในพื้นที่ เน้นคุณภาพ เปิดโอกาสให้สามารถ ออกแบบได้ โดยไม่ทิ้งหลักการของหลักสูตร และจุดมุ่งหมายหลัก ปรับให้เข้ากับเด็กในชุมชนนั้นๆ เปลี่ยนแนวคิดผิดถูก เป็นการต่อยอดพัฒนาให้มีคุณภาพ ในเรื่องนี้เน้นให้นำ RT NT O-Net มาเป็นเครื่องมือในการวัด เพื่อการพัฒนา

๓. Learning loss การเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนไม่เท่ากัน ประกอบกับที่ผ่านมา ๒ ปี สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้ความรู้ขาดหายไป โรงเรียนมีวิธีการตรวจสอบ มีการดูแลและจัดกลุ่มเด็กอย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ (LD) ที่อาจมีทั้ง LD แท้ และ LD เทียม ซึ่งโรงเรียนควรดูแลเด็กที่มีความจำเป็นพิเศษให้ช่วยเหลือตัวเองได้ /เด็กปกติ/เด็กความสามารถพิเศษ /และผู้ด้อยโอกาส โรงเรียนมีวิธีเติมเต็ม อย่างไร

๔. โรงเรียนคุณภาพ ถือเป็นโครงสร้างใหญ่ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องการ สิ่งแรกที่ต้องการเห็น คือ ต้องทำโรงเรียนหลักให้ดีกว่าโรงเรียนที่จะมาใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน รายละเอียดดังที่กล่าวไว้ข้างต้น

๕. พาน้องกลับมาเรียน ข้อมูลนักเรียน เมื่อเปิดเทอม เด็กหลุดจากระบบจำนวนเท่าใด สพฐ. ทำอะไร กระทรวงศึกษาธิการทำอะไร ซึ่งได้มอบผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต ๑ บูรณาการทำงานระดับจังหวัด โดยการดำเนินการในระยะแรกสามารถระบุได้ว่าพบตัวจำนวนเท่าใด กลับมาเรียนเท่าใด ไม่พบตัวจำนวนเท่าใด และที่ไม่มาเรียนจะอย่างไรต่อซึ่งยังไม่ชัดเจน และที่สำคัญต้องไม่ให้หลุดออกไปอีก ซึ่งจะต้องดูแลช่วยเหลืออย่างไร ประเด็นที่ ๒ ไม่ได้แยกเด็กภาคบังคับและพื้นที่ภาคบังคับ ประเด็นที่ ๓ ควรทำแนวทางให้ชัดเจนว่ามีหน่วยงานใดที่จะเข้าไปดูแลในเรื่องใด เช่น เด็กตั้งครมก็มีกระทรวงสาธารณสุขเข้ามาดูแล กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ดูแลเรื่องความยากจน กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่จัดการศึกษา จึงขอฝากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่งดำเนินการร่วมกับคณะกรรมการระดับจังหวัด ที่มีหลายภาคส่วนร่วมดำเนินงาน เช่น พมจ. สธ อบจ. และหอการค้า

๖. Active Learning การดำเนินงานด้านการปฏิรูปประเทศ มีคำถามว่าโรงเรียนสังกัด สพฐ. จัดการเรียนการสอนที่นำไปสู่การมีสมรรถนะหรือยัง โดยกระทรวงศึกษาธิการต้องจัดการเรียนรู้ให้เด็กต้องมีสมรรถนะในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างมิติการแข่งขันระดับประเทศ และเผชิญเหตุกับการเปลี่ยนแปลงที่ไม่มีขีดจำกัด ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และศึกษานิเทศก์ ต้องรู้ว่าโรงเรียนในสังกัดจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรใด และมีการจัดหลักสูตรสถานศึกษาที่ไปถึงสมรรถนะหรือยัง โดยต้องสรุปเป็นภาพรวมของเขตให้ได้ว่า มีโรงเรียนใดที่ดำเนินการได้บ้าง ผลเป็นอย่างไร และมีโรงเรียนจำนวนเท่าใดที่ยังไม่ได้ดำเนินการ เหตุใดจึงไม่ดำเนินการ ปัจจุบันใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐ เป้าหมายคือให้เด็กเป็นไปตามตัวชี้วัด มีการเพิ่มเติมสมรรถนะ ๕ ตัว ขอให้ศึกษานิเทศก์กับโรงเรียนร่วมกันพิจารณาตัวชี้วัด ซึ่งไม่ควรมีจำนวนมาก และดำเนินการปรับปรุงในประเด็นนี้

๖.๑ ปรับตัวหลักสูตร

๖.๒ ปรับกระบวนการจัดการเรียน

๖.๓ วิธีการจัดการเรียนการสอน วิธีเดิมที่เรียกว่า Passive Learning หากปรับเป็นรูปแบบใหม่ Active Learning ครูมีการพัฒนาแล้วก็คน ในเขตพื้นที่การศึกษาหากต้องการดูการพัฒนาของครูที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning สามารถดูได้ที่โรงเรียนใด การจัดการเรียนการสอนของครูแบบ Active Learning ในแต่ละระดับชั้น สามารถดูได้ที่โรงเรียนใด ต่อยอดกันอย่างไรภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๗. การจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งปัจจุบันในส่วนกลางไม่มีสำนักบริหารงานการศึกษาภาคบังคับ ทำให้การศึกษาปฐมวัย กว้างขวางโอกาส ขาดหายไป มอบให้ภารกิจอยู่ที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาตามกรอบการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อลงสู่การปฏิบัติสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงเป็นหน่วยบูรณาการดำเนินการในภาคปฏิบัติ และประเด็นเรื่องขยายโอกาสที่ปัจจุบันในบางพื้นที่กลายเป็นที่กักขังโอกาส สำหรับปฐมวัย มีนักวิชาการได้กล่าวว่า เด็กปฐมวัยคือหัวใจของการศึกษา หากเด็กปฐมวัยได้รับการดูแลที่ถูกต้อง จะทำให้เรียนรู้ได้เร็วและมีพัฒนาการที่เร็ว เป็นวัยที่สำคัญในการเรียนรู้ มอบให้ศึกษานิเทศก์ได้นำเรื่องนี้ขับเคลื่อนให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งเรื่องนี้เชื่อมโยงกับ Learning loss ซึ่งมีมุมมองว่าการศึกษาปฐมวัยควรมุ่งที่พัฒนาการแต่ละช่วงวัยในข้อ ๘ จึงฝากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินงานให้เหมาะสมและสอดคล้องด้วย

๘. การศึกษากับการพัฒนาประชาธิปไตย ผ่านสถานักเรียน เป็นกลไกในการดำเนินการ โดยให้ปกครองกันเอง โดยเฉพาะโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา ทำอย่างไรจะให้เกิดระบบประชาธิปไตยในโรงเรียนที่เข้มแข็ง และมีส่วนร่วมอย่างจริงจังบนกรอบหลักการที่ถูกต้อง ถือว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องที่มีความสำคัญเรื่องหนึ่งที่ต้องดำเนินการ โดยให้ทำเป็นวิถีชีวิต นักเรียนสามารถปกครองกันเองได้ในทุกมิติ

๙. ประวัติศาสตร์ หน้าที่ พลเมือง คุณธรรม จริยธรรม ปัจจุบันสังคมมองว่าเป็นเพราะเราไม่สอนหน้าที่พลเมือง เด็กทุกวันนี้จึงกลายเป็นเด็กที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ วิธีการจัดการเรียนการสอนจะต้องเปลี่ยนแปลงจากอดีต โดยเรียนรู้ปัจจุบัน เพื่อกำหนดอนาคต ต้องเรียนเพื่อการวิพากษ์ วิเคราะห์อย่างมีเหตุมีผล ซึ่ง สพฐ. กำลังหาวิธีการที่เหมาะสมที่จะส่งเสริม หรือเป็นนวัตกรรมตัวอย่างให้กับทุกโรงเรียน ต้องทำให้เด็กไม่ลืมนึกกำเนิด และไม่ลืมความเป็นชาติ

๑๐. พระบรมราโชบายด้านการศึกษา ในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ ใน ๔ ด้าน เป็นการทำให้เพื่อประเทศชาติ และเป็นเป้าหมายหลักสูตรแกนกลางฯ พ.ศ. ๒๕๕๑ ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่ต้องการให้เกิดและเป็นไปตามนโยบายของการปฏิรูปการศึกษา ทั้ง ๔ ข้อ ขอให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเมื่อลงนิเทศโรงเรียน ให้ดูด้วยว่าสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โรงเรียนได้มีการสร้าง ปลุกฝังให้เด็กมีความภูมิใจในความเป็นชาติอย่างไร มีความศรัทธาศาสนาที่ตนเองนับถืออย่างไร และมีความรู้สึกเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างไร

โดยทั้ง ๑๐ เรื่องจะอยู่ในกรอบหลักสูตร อยู่ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างไร และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างไร รวมทั้งจะไปอยู่ในการระดมภาคีเครือข่ายที่จะมาสนับสนุนอย่างไร โดยใช้ “พื้นที่เป็นฐาน นวัตกรรมขับเคลื่อน ยึดผู้เรียนสำคัญ” เป้าหมายคือ ผู้เรียนมีงานทำ มีรายได้ และมีความสุข มีความรักในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

การมอบนโยบายและแจ้งข้อราชการในวันนี้ ขอให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขตดำเนินการแก้ปัญหาในประเด็นที่ ๑ ให้เสร็จสิ้นก่อน โดยจะขยายผลในนโยบาย ๑๐ เรื่อง ในโอกาสต่อไป

นางเกศทิพย์ ศุภวานิช รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่เลขาธิการ กพฐ. ได้แจ้งถึง ๑๐ นโยบายเร่งด่วน ที่จะนำไปสู่เรื่องของคุณภาพการศึกษา โดยได้รับผิดชอบในสิ่งที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ๕ เรื่อง ซึ่งจะดำเนินการขับเคลื่อนไปสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จึงขอให้ทุกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทำตามเป้าหมายและนโยบาย เพื่อให้ถึงโรงเรียนและสุดท้ายคือต้องได้นักเรียนที่มีคุณภาพ สิ่งที่รับผิดชอบได้แก่ ๑) เรื่องประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง เป็นเรื่องที่สำคัญ เมื่อนักเรียนได้มาเรียนตั้งแต่วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ส่วนแรกคือเรียนแบบปกติ เรียนแบบ Onsite ๑๐๐% ในช่วง ๒ ปีที่ผ่านมาสำหรับการเรียนที่ไม่สามารถ

เรียนแบบ Onsite ได้ ๑๐๐% ต้องเติมส่วนที่เป็น Learning Loss โดยต้องทำการวิเคราะห์ เพื่อให้ให้นักเรียน มีพัฒนาการสมวัยและเป็นนักเรียนที่เป็นไปตามเป้าหมายที่เลขาธิการ กพฐ. แจ้งไว้เบื้องต้น สิ่งที่ได้ดำเนินการในฐานะ ที่ผู้รับผิดชอบในส่วนกลาง คือการนำข้อมูลจากพื้นที่ทั้งหมด งานวิจัยของ สวก. รวมทั้งงานวิจัยของสภาการศึกษา และ mini Hackathon ที่ได้มีการดำเนินการหาสิ่งที่เป็นการเรียนรู้ถ่ายทอดผู้ที่นำไปใช้ มีโอกาสที่จะนำไปสู่นักเรียนได้ ในการประเมินนักเรียนในช่วงเปิดเทอมจะประเมิน ๒ ส่วน ๆ ที่ ๑ คือ การเรียนรู้และอีกส่วนคือเรื่องของจิตใจ ซึ่งพบว่าเป็นสิ่งที่สำคัญ ที่จะทำให้นักเรียนสามารถที่จะเรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ สิ่งที่จะแจ้งให้ทราบครั้งนี้ สอดคล้องกับ ๑๐ นโยบาย ตามที่เลขาธิการ กพฐ. ได้มอบไว้ ดังนี้

๑. การเรียนรู้ ต้องปรับการจัดการเรียนรู้เป็นแบบ Active Learning เป็นหัวข้อที่ ๕ ตามนโยบาย ๑๐ ข้อ ที่เลขาธิการ กพฐ. แจ้งไว้เบื้องต้น โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (สวก.) และส่วนที่เป็น OBEC Learning Loss โดยกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (กพร.) จะขับเคลื่อน Content ต่าง ๆ ภายใต้สำนักวิชาการและ มาตรฐานการศึกษา ที่เป็นฝ่ายเลข

๒. การช่วยเหลือดูแลนักเรียนรายบุคคล ทั้งเรื่องระบบการเรียนรู้และเรื่องของระบบจิตใจ ด้วยระบบแนะแนวที่เข้มแข็ง จึงต้องรื้อฟื้นและเติมเต็มให้ครูทุกคนพร้อมที่จะเจอนักเรียนและช่วยกันให้กลับเข้าสู่ สภาวะปกติให้เร็วที่สุด

๓. การเรียนรู้ปฐมวัย ทำอย่างไรให้พัฒนาการของเด็กในช่วงนี้เป็นช่วงที่สำคัญที่สุด เมื่อเจอ ผลกระทบมากกว่าวัยอื่น ๆ

๔. หน้าที่ของประวัติศาสตร์หน้าที่พลเมือง

๕. RT NT O-NET มีหลักการในการดำเนินการอย่างไร

ภาพรวมจะต้องเคลื่อนและไปด้วยกันและลงสู่ผู้เรียน ส่วนสำคัญที่จะเริ่มต้นคือเรื่องของ Learning Loss มีอะไรบ้าง และท่านจะต้องเคลื่อนอะไรบ้าง ในการดำเนินการที่ผ่านมาจาก กพร. ได้มีการจัดประชุมแล้ว และประธาน Cluster ต่าง ๆ ได้เข้ามาวิเคราะห์แนวทางรวมทั้งหน้าที่ของการจัดตั้งศูนย์ ต้องมีคำสั่งในการดำเนินการ ที่มี Content ในการ ขับเคลื่อนและมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเขตพื้นที่ภายใต้กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา โดยจะเริ่มขับเคลื่อนและ ถอดบทเรียนจาก สพท.และขนาดโรงเรียนแยกตามลำดับ เพื่อจะง่ายและสะดวกแก่การนำไปใช้ ขั้นตอนต่อไปจะเป็น การประกาศจัดตั้งศูนย์ วิเคราะห์ถอดบทเรียนเบื้องต้นซึ่งทำไปแล้ว จัดทำคู่มือแนวทางต่าง ๆ และประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ให้และมีการกำกับติดตามซึ่งได้อาศัยทางศูนย์สารสนเทศฯ สำนักอำนวยการด้วย ในเรื่องของ Learning Loss มีโครงการหลักที่ต้องดำเนินการ

โครงการที่ ๑ ปฐมวัย ในการถดถอยที่ไม่ค่อยได้เจอครูต้องเข้าไปช่วยเพื่อให้เกิดพัฒนาการที่สมวัย และอย่างเร่งด่วน ดำเนินการโดย สวก.

โครงการที่ ๒ การใช้กิจกรรมในการทำให้เกิดภาวะที่จะเติมเต็มได้อย่างรวดเร็วก็คือ Active Learning เรียนอย่างไรให้มีความสุขในการเรียน

โครงการที่ ๓ การอ่านออกเขียนได้ ทำการคัดกรอง แก้ไขในแต่ละจุด แยกเด็กกลุ่มเสี่ยงที่จะเกิดเป็น เด็ก LD เติมเต็มประสบการณ์ โดยการแยกส่วนให้เด็กแต่ละกลุ่ม แต่ละบุคคล

เห็นได้ว่าในโครงการแรก ต้องเติมเต็มทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ สังคม ด้านสติปัญญา ให้กับเด็ก โดยได้มีการสื่อสารสร้างความเข้าใจในเรื่องนี้แล้วกับคุณครูปฐมวัยทั่วประเทศซึ่งกลุ่มเป้าหมายจริง ๆ มีทั้ง ผอ.เขตพื้นที่ ๑๘๓ เขต ศึกษาพิเศษ ผอ.สถานศึกษา ครูผู้สอนและโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ๘๖ โรงเรียน และนักเรียนปฐมวัยที่มีการพัฒนาการที่เราต้องการที่จะเติมเต็มให้สมวัย ซึ่งขณะนี้ได้ดำเนินการตาม Time line

โครงการที่ ๒ จากที่ สวก.ได้มีการดำเนินการแล้วนำมาวิเคราะห์ พบว่าสภาพปัญหาที่ถดถอยจริง ๆ มี ๒ ส่วนคือ ความรู้ตามหลักสูตรและทักษะที่จำเป็น โดยกลุ่มเป้าหมายคือ ป.๑- ม.๖ ต้องมีการประเมินคัดกรองเพิ่มเติม ซึ่งไม่ใช่การเรียนปกติแต่ต้องเติมในส่วนที่ขาดไปแต่ละเรื่อง จึงเกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องขององค์ความรู้ที่ขาดไปเป็นรายบุคคล สวก.ได้เตรียมขับเคลื่อนไปให้จะมี ๕ กลุ่มสาระ รายละเอียดจะแยกเป็นประถม มัธยม แยกเรื่องเป็นคู่มือกิจกรรมการเรียนรู้ ผাগให้ช่วยขับเคลื่อนไปถึงคุณครูและลงไปสู่นักเรียน โดยที่เลือกหัวข้อที่ต้องเติมให้นักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่ง สวก.ได้ดำเนินการไปแล้ว เหลือการประชาสัมพันธ์ตาม Time line

โครงการที่ ๓ เป็นเรื่องของสถาบันทดสอบ สถาบันภาษาไทย ที่ให้นักเรียนได้อ่านออกเขียนได้ ต้องการประเมินออกมาว่า จากจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่สำรวจมา ๔๗๒,๖๕๐ คน อ่านไม่ออกประมาณ ๑๖,๓๒๕ คน เขียนไม่ได้ประมาณ ๒๕,๒๘๗ คน ต้องพัฒนาในจุดนี้ มี Time line ดำเนินการ มีกลุ่มเป้าหมายที่เตรียมไว้ ๒๔ โรงเรียน นักเรียนทั้งหมด ๔,๗๙๔ คน ทั้งหมด ๖ เขตพื้นที่ เป็นโครงการนำร่อง และเปิดโครงการโดยส่งมอบหนังสือให้โรงเรียน เพื่อให้กระตุ้นเตือนให้นักเรียนได้มีการรักการอ่าน เป็นการแก้ปัญหาวิธีหนึ่งที่ทำให้เด็กได้มีการอ่าน จะทำให้พัฒนาการต่าง ๆ ดีขึ้น

การเรียนรู้ระดับปฐมวัย ซึ่งเป็นหัวข้อที่ท่านเลขาธิการ กพฐ. มอบหมาย ผลของการประเมินคุณภาพ แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน คือ ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม ด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา สิ่งเหล่านี้ถ้าเด็กมีสภาพเป็นปัญหาจะต้องเกี่ยวข้องและมีแนวโน้มที่จะให้พัฒนาการมีการล่าช้าและไม่สมวัย ปัญหาของเด็กเป็นปัญหาของผู้บริหารและครู ขาดโอกาสและการสนับสนุน ขาดการจัดประสบการณ์เด็กเป็นรายบุคคล และห้องเรียนขาดสื่อที่ทำให้เกิดการเล่นในแบบที่หลากหลาย พ่อแม่ผู้ปกครองขาดการเข้าถึงความรู้ ผู้ที่จะสนับสนุนที่จะช่วยพื้นที่ คือ ศึกษาพิเศษ รวมทั้งผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดที่จะเป็นต้นแบบในรูปแบบโรงเรียนที่ช่วยโรงเรียนน้อง มีกลไกในการขับเคลื่อนทั้งคู่มือ การสื่อสารสร้างความเข้าใจการพัฒนา และพัฒนาโรงเรียนประจำจังหวัดเพื่อเป็นแกนนำและเพื่อเป็นการประเมินพัฒนาเด็ก เผยแพร่และนำไปใช้ ติดตามผลเพื่อช่วยให้เด็กมีการพัฒนาที่สมวัย โครงการส่งเสริมการศึกษาปฐมวัย ตาม Time line จะดำเนินการในเดือนพฤษภาคม

ประวัติศาสตร์หน้าที่พลเมือง มีการเตรียมการดังนี้

๑. ความเข้าใจหลักสูตรสาระประวัติศาสตร์

๒. การพัฒนาวิทยากร วิชาการกระบวนการ สิ่งที่สำคัญคือการจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้เกิดระบบการวิพากษ์ การคิดและวิธีเรียนประวัติศาสตร์ที่ให้เกิดการคิดตาม เปลี่ยนระบบเป็นการคิดวิเคราะห์ในเรื่องของประวัติศาสตร์และนำมาใช้ในปัจจุบัน นั่นคือการเห็นคุณค่าในอดีต เข้าใจปัจจุบันและเพิ่มมูลค่าในอนาคต เป้าหมาย ๔๕๐ คน ศึกษาพิเศษประวัติศาสตร์ สพป./สพม.

๓. การจัดทำสื่อการจัดการเรียนรู้และเรื่องของสื่อสารสาธาณชน ซึ่งมีของอยู่แล้วและกำลังดำเนินการตามปฏิทิน เรื่องของโครงการการพัฒนาครู ประวัติศาสตร์ด้วยระบบการเรียนรู้ออนไลน์ เดือนมิถุนายนจะเผยแพร่สื่อ เดือนกรกฎาคม-กันยายน จะเป็นการพัฒนาสื่อแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และกันยายน-เมษายน ๒๕๖๖ จะเป็นการพัฒนาระบบครูออนไลน์ ครูที่สอนประวัติศาสตร์สามารถเข้ามาเรียนรู้ได้ ซึ่งขณะนี้เครื่องมือของการเรียนรู้ประวัติศาสตร์อยู่แล้ว สนก.ได้ดำเนินการ กลุ่มเป้าหมายคือโรงเรียนคุณภาพ ๓๔๙ แห่ง ครูผู้รับผิดชอบวิชาประวัติศาสตร์ จำนวนกว่า ๒๐,๐๐๐ คน ส่วนหัวข้อการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย สิ่งที่มีอยู่แล้วในสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (สวก.)คือ คู่มือการจัดการเรียนรู้ และมีการประชุมการปฏิบัติการครูแกนนำไปแล้ว ๖ ครั้ง มีประชุมปฏิบัติการแก่ศึกษานิเทศก์สังกัด สพฐ. และศึกษาธิการจังหวัด เรื่องของเยาวชนพลเมือง เรื่องของการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ ความร่วมมือกับนานาชาติ ซึ่งจะเผยแพร่ต่อไปในระบบของ OBEC Content Center และ Education ในเดือนมิถุนายนจะมีการประชุมร่วมกันของ กกต.จะเป็นการพัฒนา Lead teacher ซึ่งจะร่วมกันของ กกต.และ สพฐ.

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๕๑ ปรับปรุง พ.ศ.๒๕๖๐ และนำไปสู่สมรรถนะได้ ต้องบูรณาการตัวชี้วัด บูรณาการข้ามกลุ่มสาระ และ Attitude + Value ผ่านกระบวนการ Active Learning ถึงจะนำไปสู่เวทีที่สร้างเสริมสมรรถนะผู้เรียนซึ่งจะตรงกับแผนปฏิรูปประเทศ สิ่งที่จะเอื้อว่า Active Learning คืออะไร การที่จะเป็น Active Learning ได้ เด็กต้องได้คิดในสิ่งที่ได้ตั้งจุดประสงค์ในแต่ละคาบไว้ สิ่งที่จะเห็นเลยว่าไม่ว่าจะ เป็น TIK TOK ที่ออกมามีเพลงมีการเต้น ถ้าเด็กยังไม่ได้คิดได้แค่เป็น Remember กับ Understand แต่อย่างไรไม่ได้คิดต่อยอดก็ยังไม่ถือว่าเป็น Active Learning คำว่า Learning เป็นสิ่งที่สำคัญแต่คำว่า Active ใคร Active เด็กหรือครู เพราะฉะนั้นสิ่งที่สำคัญต้องไปดูรายละเอียดเพิ่มเติม ขอฝากศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และทีมด้วยว่าในการที่จะจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ต้องประกอบไปด้วย

๑. จุดประสงค์ ของคาบนั้นว่า ครูต้องการให้เด็กรู้อะไร แล้วเอาเนื้อหาตรงจุดนั้น มาประกอบกันในการที่จะทำให้เด็กคิดและลงมือปฏิบัติ และเด็กจะได้สื่อสารว่าเข้าใจตามวัตถุประสงค์ ถ้าเข้าใจทุกคนไม่ต้องบันทึกผลการสอน เด็กบางคนที่ไม่ได้เข้าใจก็ต้องไปบันทึกหลังการสอบเพื่อนำเอาผลไปทำ PLC ต่อ และทำให้เด็กอยากทำ PLC กลับเข้ามาสู่การเรียนรู้แบบแนวปกติและทันเพื่อน เด็กจะมีความสุขกับการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแนวคิดของ Active Learning ที่จะทำให้เด็กเกิดการคิดทุกคาบและคิดแบบอัตโนมัติจะนำไปสู่ Competencies โดย Competencies ประกอบด้วย ๓ เส้นร้อยรัดกัน ถ้าไม่ร้อยรัดกันไม่เกิด Competencies เพราะฉะนั้นจะทำอย่างไร ให้ Knowledge Skills Attitudes & Values นั้นคือถ้าจะร้อยรัดกันต้องประกอบไปด้วย Active Learning เพื่อให้เด็กได้คิด ได้สื่อสารออกมาว่าเข้าใจและได้ลงมือปฏิบัติ ตรงนี้เป็น Active Learning ในแต่ละคาบ เสร็จเมื่อเกิด Active Learning แล้ว และเด็กได้ตามจุดประสงค์ คือ Output แต่จะทำอย่างไรให้เกิด Competencies ต้องนำทุก ๆ แผนการจัดการเรียนรู้และนำมาต่อยอดและสร้างเวทีให้กับเด็ก เช่น IS อย่างนี้ได้ ผลงานโครงงานฐานวิจัย หรือนวัตกรรมต่าง ๆ รวมทั้ง Open House หรือ Project Presentation หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ให้เด็กได้มีเวทีในการแสดงออก ทำให้เกิดสมรรถนะหลัก เพราะฉะนั้น สิ่งที่ทำให้เกิดสมรรถนะทำได้และมีโรงเรียนดี ๆ มากมายที่ทำแล้ว ได้มีการดำเนินการลงพื้นที่ One Team แบบ Full Team ที่ สพม.สุราษฎร์ธานี จะเห็นว่ามีเขตพื้นที่มาร่วม คุณครู ผอ.รร.ต่าง ๆ ครูแกนนำ ได้ทั้ง ผอ.สวก. ผอ.สทศ. และทีมที่เกี่ยวข้อง สบง. ศึกษาธิการ สนม. สบว. ทั้งหมด

สิ่งที่อยากให้เกิดขึ้น เพราะว่าการจัดการเรียนการสอนของ สวก. และในการทดสอบของสำนักทดสอบต้องไปด้วยกัน คือทดสอบและเพื่อพัฒนาในสิ่งที่ท่านเขาได้มอบอยู่แล้ว และจะไปใน ๖ ภูมิภาค จะมีการติดตามไปไม่ใช่ไปธรรมดา ไปแล้วต้องมีการติดตามผลว่าเกิดขึ้นกับนักเรียนหรือไม่ ระยะที่ ๑ เดือนพฤษภาคม-เดือนมิถุนายน โรงเรียนต้องจัดทำแผนการขับเคลื่อนระดับโรงเรียนและน่าจะส่งแล้ว และฝ่ายติดตามน่าจะติดตามแล้ว และครูแกนนำก็เช่นเดียวกันต้องส่งหน่วยบูรณาการตัวชี้วัดเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและไปลดเวลาที่เรียนซ้ำซ้อนเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสมีเวลาครีเอท เมื่อเด็กได้มีเวลา ครีเอท ต้องทำสถานการณ์ให้เด็กได้ทำทุกกระบวนการเกิดสมรรถนะที่แสดงออกมาใน ๕ สมรรถนะหลักของผู้เรียน โดย สพท. ส่งแผนการนิเทศภายใน ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๕

๒. กรรมาธิการ-สิงหาคม โรงเรียน ครู เครือข่าย นำแผนไปใช้ สำนักงานเขตพื้นที่ติดตามมีทั้ง Onsite และ Online และ สพฐ. ติดตามผ่านระบบ Online

๓. กันยายน-ตุลาคม เขตพื้นที่ติดตามผลการเกิดสมรรถนะของผู้เรียน และจัดเสนอผลงานนักเรียนความเป็นเลิศ และ สพฐ. จะมีหน้าที่ไปติดตามว่าเป็นอย่างไรบ้าง อันนี้เป็นส่วนหนึ่งที่จะนำไปสู่สมรรถนะผู้เรียน ส่วนในเรื่องของการขับเคลื่อน Active Learning ในภาพรวมของ สพฐ. แบ่งเป็น ๓ รุ่น รุ่นแรกเป็น Full Team Active Learning รวมทั้งโรงเรียนคุณภาพด้วย จะรวมได้ ๓๔๙ โรงเรียน ใช้ G-Pat Five state ออกมาเป็นนวัตกรรม กึ่งสมรรถนะ ส่วน Full Team ๕ สำนักจะไป One Team ลงพื้นที่ดังนี้

- ๑) วันที่ ๒๑-๒๒ พฤษภาคม ดำเนินการแล้ว
- ๒) วันที่ ๑๑-๑๒ มิถุนายน ไปจังหวัดกาญจนบุรี
- ๓) วันที่ ๑๘-๑๙ มิถุนายน ไป สพป.จังหวัดน่าน
- ๔) วันที่ ๒๕-๒๖ มิถุนายน ไปจังหวัดเชียงใหม่

เดือนกรกฎาคม สพป.สระบุรี และ สพม.สุพรรณบุรี ดำเนินการที่ทำให้เกิด Home School และส่วนที่เป็นรายละเอียดของโครงการ ซึ่งจะแทรก Active Learning อยู่แล้ว ส่วนในเรื่องของตกลงถ้าอยากจะเรียนเพิ่มเติมก็ให้มาผ่านศูนย์ HCEC ซึ่งขณะนี้มีการพัฒนา Premium Trainer ๔๒๓ คน และ Premium Trainer จะไปขยายผลคิดว่ากันยายน ที่เหลือคุณครูที่ไม่ได้รับการพัฒนาอีกประมาณ ๘ หมื่นกว่าคนน่าจะได้ ๑๐๐%

ครั้งนี้จะเป็นเรื่องของขับเคลื่อนว่าการพัฒนาจะไม่เกิดประโยชน์ถ้าไม่ได้เอาไปใช้กับนักเรียน เป้าหมายสำคัญคือ ๑) นักเรียน Active Learning หรือสมรรถนะไม่ใช่เรื่องที่ต้องเริ่มต้นจากศูนย์ เพราะดูจากโรงเรียนต่าง ๆ ทำได้ดีมาก เพื่อเพิ่มความมั่นใจและเกิดความชัดเจน ในการที่จะดึงสมรรถนะเพียงเติมรายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ เชิญชวนให้ดู OBEC Chanel พุฒเข้าข่าว สพฐ. ที่ได้คัดเลือกโรงเรียนต่าง ๆ ซึ่งโรงเรียนบ้านมะอี สพป.ร้อยเอ็ด เขต ๑ ได้ออกรายการพุฒเข้าไปแล้ว เลขาธิการ กพฐ. ให้ลองไปดูโรงเรียนนี้และได้เห็นสมรรถนะจริง ๆ และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๑๕ (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประสาน) เป็นเรื่องของหลากหลาย ๑๐๐ อาชีพผ่าน AL (Active Learning) คือ นักเรียนอยากเรียนอะไรต้องได้เรียน พอเรียนแล้วจะเกิดการเรียนรู้สิ่งที่ตนเองสร้างขึ้นเองและต่อยอดก็จะง่ายที่จะถึงสมรรถนะ และโรงเรียนล่องแพวิทยา สพป.แม่ฮ่องสอน เขต ๒ เป็นตัวอย่างที่ชี้ให้เห็นว่าไม่ว่าโรงเรียนจะอยู่ไกลขนาดไหนตรงนี้ไม่ใช่อุปสรรคสำหรับที่จะทำให้เกิด Active Learning ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูมีความทุ่มเท รวมทั้งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาด้วย จะเห็นว่าเป็นตัวอย่างที่ดีที่ทุกคนดารอย่างไรก็เกิดสมรรถนะได้ หรือโรงเรียนมัธยมศึกษา

ที่เป็นโรงเรียนอยู่ในเครือข่ายที่อยู่ในโครงการอัจฉริยะเกษตรประณีต Smart Intensive Farming ใช้หลักคือ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม และ Coding เข้ามาในการดำเนินการของการเกษตร จะเห็นว่าเป็นขั้นของการบูรณาการ และภายใต้ ๕ ขั้นตอนที่มีการรู้จักพื้นที่ การริเริ่มวางแผน เริ่มปฏิบัติการ รวบรวมพัฒนา ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ขยายผล ทั้ง ๕ ระยะในจุดนี้ทำให้เด็กภาคภูมิใจและนำสิ่งที่เป็นบริบทของโรงเรียนตนเอง พื้นที่ตนเอง ตั้งและทำตาม ๕ ขั้นตอนนี้ออกมาเป็นผลผลิตที่เด็กภาคภูมิใจ เบื้องต้นครั้งแรกเพียง ๖ โรงเรียน ตอนนี้ได้ขยายผล ๕ เดือน เด็กนักเรียนนำการวิจัยไปใช้ในชุมชนได้ อยากให้มีงานวิจัยที่เป็นผลงานเด็กนักเรียนหรือของโรงเรียน ไม่ใช่เพียงแค่รางวัลแต่ต้องสามารถนำไปใช้ต่อยอดกับชุมชนได้ และเรื่องของการคิดเช่นกัน อย่าให้หยุดอยู่ที่ครูต้องหาเครือข่าย เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสแสวงหาในสิ่งที่เติมเต็มให้กับเด็กให้ได้ เมื่อนักเรียนอยากเรียนรู้อะไร ต้องได้เรียนรู้ เกิดการพัฒนาที่ดึงศักยภาพนักเรียนได้อย่างเต็มที่ ส่วนปีการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๕ โรงเรียนระดับประถมศึกษา เพิ่มเป็น ๒๓๗ โรงเรียน โรงเรียนระดับมัธยม เพิ่มเป็น ๑๐๙ โรงเรียน ทั้งสิ้น ๓๔๖ โรงเรียน ซึ่งทั้งหมดเป็นโรงเรียนที่สมัครใจในการเข้าร่วมโครงการอัจฉริยะเกษตรประณีต ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เห็นได้ว่าเกิดสมรรถนะ ส่วนการประเมินการเรียนรู้ซึ่งเป็นหัวข้อที่เลขาธิการ กพฐ. มอบหมาย จะเห็นในเรื่องของ RT ป.๑ ต้องอ่านรู้เรื่อง ทำประโยคข้อความต่าง ๆ และ NT ป.๓ ทั้งหมดได้มีการจัดพิมพ์เป็นหนังสือ คู่มือการใช้เครื่องมือเพื่อรองรับฐานสมรรถนะของผู้เรียนระดับการศึกษา ขั้นตอนการดำเนินงานสั่งพิมพ์แล้ว ส่วนที่สองเป็นเรื่องของการเขียน Essay กำลังดำเนินการอยู่ เรื่องที่สามเป็นเรื่องเครื่องมือการประเมินสมรรถนะหลักของผู้เรียนซึ่งกำลังดำเนินการอยู่ และคู่มือการใช้เครื่องมือต่าง ๆ ของการใช้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลาง ๒๕๕๑ ปรับปรุง ๒๕๖๐ อยู่ในขั้นตอนที่กำลังจัดตั้งทีมอยู่ ขั้นตอนที่ ๕ เป็นเรื่องของเครื่องมือ ประเมินผลและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ซึ่งตอนนี้กำลังดำเนินการจะทดลองใช้ Tryout และจะนำไปสู่การเผยแพร่ต่อไป ส่วนแผนการขับเคลื่อนกิจกรรมจะเห็นได้ว่าเริ่มต้นจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ซึ่งมีการกำหนดแนวทาง สื่อสารสร้างความเข้าใจและพัฒนาบุคลากรแกนนำ ปฏิบัติการภาคสนาม กลุ่มเป้าหมายจะมีนักเรียน ครูผู้สอน สถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา แผนที่ขับเคลื่อนและนำผลการประเมิน RT, NT และ O-NET มาวิเคราะห์ เพื่อที่จะใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป เดือนมิถุนายนจะกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนและสื่อสารสร้างความเข้าใจ เดือนกรกฎาคมจะมีการประชุมเพื่อจะพัฒนาบุคลากรแกนนำ และเดือนสิงหาคมจะติดตามและถอดบทเรียนต่อ เดือนกันยายนจะนำผลการประเมินให้ทราบ

ในเรื่องของสุขภาพจิตมีทั้งส่วนของนักเรียนและส่วนของบุคลากร ถ้าบุคลากรมีสติในการที่จะรู้ตัว และแก้ไขปัญหา จะดำเนินการทุกอย่างได้อย่างเต็มที่เต็มกำลังและมีประสิทธิภาพ ช่วงวันที่ ๔-๖ มิถุนายน ที่ผ่านมามีการเข้ารับการปฏิบัติโครงการพัฒนาจิต สติรู้ตัว ปัญญาารู้คิด ซึ่งเป็นจุดแรกที่ทำให้รู้สึกถึงการทำงานอย่างมีคุณค่าในตนเองและทำงานเพื่อเห็นคุณค่าของตนเองและใส่ใจในทุกรายละเอียด สื่อสารอย่างปราณีต เพื่อทำให้งานต่าง ๆ สามารถบรรลุไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการฝึกปฏิบัติซึ่งมีทั้ง ผอ.เขตพื้นที่การศึกษา ๑๐ ท่าน รวมทั้งหมด ๘๗ คน มี ผอ.เขต รอง ผอ.เขต ผอ.ร.ร. รอง ผอ.ร.ร.ศึกษานิเทศก์ ผู้เชี่ยวชาญ ของส่วนกลางจะมี ผอ.สำนัก เจ้าหน้าที่ทั้งเขตพื้นที่การศึกษาและส่วนกลาง อันนี้จะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดี จะมีหมวดหมู่ ๖ หมวดหมู่ คือ E-learning ปัญหาพฤติกรรม ปัญหาอารมณ์และสังคม โรคทางจิตเวชเด็กและวัยรุ่น พัฒนาการเด็ก เครื่องมือ แบบคัดกรอง มีอยู่ในโปรแกรม School Health Hero ซึ่งโรงเรียนทุกโรงเรียนได้มีการสมัครและบอกขั้นตอนในการสมัครไปแล้ว

ใน E-learning จะมีเรื่องของหลักสูตรการให้การปรึกษาวัยรุ่น การปรับพฤติกรรมซึ่งอยู่ระหว่างการปรับปรุง และหลักสูตรเกียรติบัตรนักฟังเชิงลึกขั้นพื้นฐาน กรมสุขภาพจิตร่วมกับ สพฐ. เรียนฟรี ไม่มีเสียค่าใช้จ่าย เรียนจบได้รับ Certificate เรียนรู้โดยไม่ต้องออกจากห้องเรียนสามารถที่จะนำไปใช้ได้จริง มีบทเรียนเบื้องต้น ๖ วิชา คือเรื่องของการเตรียมตัวก่อนได้ให้การปรึกษาวัยรุ่น เรื่องของความรู้ที่สำคัญเกี่ยวกับวัยรุ่น เรื่องของเทคนิคการสร้างสัมพันธภาพกับวัยรุ่น กระบวนการให้การปรึกษาวัยรุ่น วิเคราะห์ปัญหาทางจิตสังคมวัยรุ่น รวมทั้งการสร้างสัมพันธภาพตกลงวัยรุ่นกับครอบครัว มีบทเรียนให้การปรึกษา ในกรณีมีซึมเศร้า กรณีความรุนแรง ในกรณีศึกษาต่าง ๆ ที่ยกตัวอย่าง กรณียาเสพติดและตัวอย่าง กรณีที่เด็กติดเกมส์ และคอมพิวเตอร์ กรณีห้องไม่พร้อม กรณีให้คำปรึกษาในเรื่องของครอบครัว ในเรื่องของการสร้างแรงจูงใจ ปรึกษาทางโทรศัพท์ Social media การดูแลวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมทำร้ายตนเอง โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านสุขภาพจิตและเปิดให้ลงทะเบียนเรียนหลักสูตร ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย และมี Certificate ครูที่มีนักเรียนที่ต้องดูแลจะลดปัญหาตรงจุดที่เป็นปัญหาระหว่างวัยรุ่นกับคุณครูได้มาก หมดปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนทั้งเรื่องของเด็กสมาธิสั้น คู่มือสำหรับพ่อแม่ผู้ปกครอง คู่มือสำหรับคุณครู หมดปัญหาอารมณ์และสังคม มีทั้งเรื่องของการฟื้นฟูทางการศึกษาและอาชีพ แนวทางการช่วยเหลือนักเรียน การให้คำปรึกษา การช่วยเหลือเด็กในภาวะวิกฤติ และการสื่อสารที่แจ่มชัดกับผู้ปกครอง คู่มือการดูแลเด็กวัยรุ่นที่มีปัญหาพฤติกรรมอารมณ์สำหรับบุคลากรสาธารณสุข คู่มือพ่อแม่ดูแลพฤติกรรมอารมณ์เด็กวัยรุ่น หมดโรคทางจิตเวชเด็กและวัยรุ่น จะเห็นว่าทั้งเรื่องของปัญหาสำคัญในเด็กวัยรุ่นและเด็กวัยรุ่น โรคที่พบในเด็กวัยรุ่นและวัยรุ่น เด็กออทิสติกส์ คู่มือสำหรับพ่อแม่ผู้ปกครอง เด็ก LD เด็กเรียนรู้ช้า เด็กออทิสติกส์ สำหรับพ่อแม่ผู้ปกครอง หรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมดพัฒนาการเด็ก มีการพัฒนาการเด็กวัยรุ่นและวัยรุ่น พัฒนาเด็กด้วยพลังบวก หมดเครื่องมือ แบบคัดกรอง จะมีเครื่องมือช่วยเหลือและการสร้างเสริมทักษะชีวิต การประเมินเรื่องของอารมณ์ การเรียน การประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ทั้งหมดอยู่ใน School Health Hero อาจจัดระบบให้คุณครูแต่ละคน แต่ละหมวดแต่ละความรับผิดชอบ จะได้ไปด้วยกันทั้งโรงเรียนหลังจากที่ถามความคิดเห็นของคุณครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ใช้ระบบ School Health Hero สะดวกในการแปลผล สามารถเก็บข้อมูลไว้ได้และเรียกใช้ข้อมูลได้ ทุกที่ทุกเวลา ได้แนวทางในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเบื้องต้น ได้แนวทางในการทำความเข้าใจกับผู้ปกครองเบื้องต้น เป็นช่องทางในการคัดกรองนักเรียนที่อยู่ในภาวะปกติ เสี่ยงหรือเสี่ยงสูงและสามารถเข้าไปช่วยเหลือนักเรียนด้านสุขภาพจิตได้อย่างต่อเนื่อง เข้าใจภาวะอารมณ์ของนักเรียนที่เปลี่ยนแปลงไป และพฤติกรรมที่แตกต่างกันของนักเรียน และคลิปวิดีโอต่าง ๆ สามารถไปใช้ให้กับคุณครูได้ด้วย เป็นแนวทางอย่างดี ได้เห็นหลายเคสแต่ถ้าแต่ละเคสมีโอกาสนำให้คุณครูแต่ละคนได้มีโอกาสเรียน E-Learning และมีผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพจิตช่วยดูแลเป็น Hero Consultant ขอให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ด้วย

ในส่วนที่จะเติมเต็มมีส่วนหนึ่งที่จะลดความเครียดจะอย่างไรที่เป็นไปตามแผนปฏิรูปประเทศแบบสำรวจวัดความสามารถพิเศษ เพื่อให้เด็กได้เรียนตามความถนัดและความสนใจ จะเป็นแบบคัดกรอง รวมถึงจะช่วยในการจัดการเรียนการสอน จะบูรณาการหรือจัดการเรียนรายวิชาเพิ่มเติมที่เป็นสิทธิของสถานศึกษาที่ศึกษาอยู่แล้ว สามารถดำเนินการได้ มีการ Tryout ไปแล้ว มีทั้งหมด ๘ พหุปัญญา คือด้านภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เครื่องกลและอิเล็กทรอนิกส์ การได้ยิน การเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อ สังคมและอารมณ์ ศิลปะและนิเทศสัมพันธ์ มีประโยชน์อย่างไร เมื่อพฤติกรรมของนักเรียนได้รับการประเมิน ระบบประเมินผลจะบอกเลยว่าเด็กคนนี้นั้นถนัดด้านใด และครูจะ

นำผลการประเมินในจุดนี้ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีความหมาย ไปให้กับเด็กเพื่อตั้งศักยภาพเด็กเต็มทีเต็มกำลัง ลดความเครียดของเด็กด้วย ทั้งหมดจะไปตอบโจทย์ ๔ ข้อของพระบรมราโชบาย จึงเป็น KPI ที่สำคัญที่เลขาธิการ กพฐ. ได้บอกไว้ ๓ ด้าน คือ องค์กรความรู้ ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ ทั้งหมดสามารถเอามาจัดกิจกรรมและเป็นรายวิชาเพิ่มเติมทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ได้ตั้งศักยภาพเด็กออกมาเต็มที่ ครูก็นำมาใช้วางแผนได้ โรงเรียนใช้วางแผนพัฒนาคุณภาพโรงเรียน สพฐ. นำมาใช้ในการขับเคลื่อน นำข้อมูลมาวางนโยบายในการจัดการศึกษาต่อไปได้ อันนี้คือสิ่งที่ตอบโจทย์ของการปฏิรูปการศึกษาของแผนปฏิรูปประเทศ และตอบโจทย์ KPI ทั้งหมด

กรณีมีเหตุที่เป็นเรื่องลบขององค์กร ทั้งที่มีไม่ถึง ๑% ควรมาร่วมกันดูรางวัลซึ่งเป็นความภาคภูมิใจอยากขอความร่วมมือเขตพื้นที่ทุกเขตช่วยรวบรวมสิ่งที่สร้างชื่อเสียงเกิดจากความทุ่มเทการแสวงหาโอกาสให้กับนักเรียนได้มีเวทีและเป็นชื่อเสียงของ สพฐ. ขอให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทำให้เป็น Inspiration ที่จะส่งให้ทุก ๆ คนรู้สึกถึงความภาคภูมิใจร่วมกัน ในรางวัลระดับโลก ช่องทางของการส่งข่าวสารอาจประชาสัมพันธ์ผ่านสำนักอำนวยการ หรือจะไปที่ภารกิจรองเลขาธิการ กพฐ. ใน Facebook หรือ ประชาสัมพันธ์ สพฐ. หรือ inbox เข้ามาที่ OBEC Channel หรือ ศธ. ๓๖๐ องศา หรือช่องทางใดก็ได้ที่เป็นการสื่อสารต่าง ๆ ภารกิจต่าง ๆ ที่ สพฐ. ส่วนกลางทำเป้าหมายหลักคือนักเรียน สิ่งที่สำคัญคืออยากให้ช่วยขับเคลื่อนและเป็นหลักในการสื่อสารข้อมูลที่สำคัญที่ อยากให้สร้างองค์กรแห่งความเข้มแข็งและมีคุณภาพขึ้นด้วย

นายพัฒนา พัฒนวิศล รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สืบเนื่องจากที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มอบนโยบายในการยกระดับคุณภาพสถานศึกษา หรือการประกันคุณภาพสถานศึกษา เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๕ ซึ่งเป็นการประชุมผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ ครั้งที่ ๓ ที่ผ่าน ซึ่งได้มอบนโยบายใน ๔ ประเด็นหลัก ๆ หลังจากทีเลขาธิการ กพฐ. ได้มอบนโยบายแล้วสำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับมอบหมายให้ติดตามทั้งนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายของ สพฐ. และนโยบายต่าง ๆ ที่ลงไปถึงสถานศึกษา ปรากฏว่ามีการสื่อสารที่ไม่ตรงประเด็น มีความคลาดเคลื่อน สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานที่ติดตามนโยบายที่ลงไปถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและถึงโรงเรียน ดังนั้น ในการติดตามและการกำหนดตัวชี้วัดในการขับเคลื่อนสถานศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๖๕ ในครั้งนี้ สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานข้อมูลเข้ามาทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ ระหว่างวันที่ ๒๙ เมษายน - วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๕ โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ๓๙,๔๘๗ คน แบ่งเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน ๓๔,๓๐๖ คน และจากสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา จำนวน ๕,๑๘๑ คน เป็นการสอบถามใน ๔ ประเด็นหลักด้วยกัน คือ เรื่องคุณภาพของผู้เรียน คุณภาพครูและผู้บริหาร หลักสูตรการจัดการเรียนการสอน และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของสถานศึกษา ซึ่งมี ๔ ประเด็นหลัก ซึ่งจากการสอบถามและรวบรวมปรากฏผลด้านคุณภาพผู้เรียน คิดเป็นร้อยละของผู้ที่แสดงความคิดเห็นจากมากไปจนถึงมากที่สุด ประมาณ ๗๐% คุณภาพผู้เรียน คุณภาพของครูและผู้บริหารสถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๗๐ ขึ้นไป ที่รับรู้

อย่างไรก็ตาม การที่ได้เปิดกรู๊ปไลน์ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แสดงความคิดเห็นแสดงปัญหาและข้อเสนอแนะมาจากแบบสอบถามทั้งหมดและได้สรุปมาเป็นประเด็นปัญหาดังนี้

- ปัญหาที่ ๑ เรื่องการสื่อสารการสร้างการรับรู้จากหน่วยงานต้นสังกัดยังขาดความชัดเจน
 ปัญหาที่ ๒ การสร้างการรับรู้ทางระบบออนไลน์มีข้อจำกัดด้านบุคลากรและระบบที่ไม่เสถียร
 ปัญหาที่ ๓ การเข้าถึงการเชื่อมต่อข้อมูลระหว่างหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก
 ปัญหาที่ ๔ เรื่องความรู้ความเข้าใจการจัดทำตัวชี้วัดของสถานศึกษา
 ปัญหาที่ ๕ การจัดสรรงบประมาณบางส่วนไม่สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็น
 ปัญหาที่ ๖ การมีส่วนร่วมของบุคลากรในหน่วยงาน

นอกจากปัญหาดังกล่าวที่ผู้ตอบคำถาม ได้ให้ข้อเสนอแนะ ๔ - ๕ ประเด็นด้วยกัน ได้แก่

๑) การกำหนดตัวชี้วัดคุณภาพของสถานศึกษา ควรมีแนวทางที่ชัดเจนและมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่มีส่วนได้เสีย ๒) หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการชี้แจงและสร้างความเข้าใจในรายละเอียด โดยมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ๓) การกำหนดนโยบายควรมีความเป็นไปได้และต่อเนื่อง ๔) การจัดสรรงบประมาณควรมีความเหมาะสมและทั่วถึง และ ๕) ควรบูรณาการตัวชี้วัดให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการประกันคุณภาพ รวมทั้งการสร้างช่องทางการเข้าถึงข้อมูลที่หลากหลาย ข้อมูลดังกล่าวได้จากการสอบถามทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในส่วนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเอง ได้สอบถามทั้งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาพิเศษ รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องและเป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ถือเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่ทำให้ทราบว่าเมื่อมีการสื่อสารนโยบายลงไปถึงผู้ปฏิบัติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาถึงโรงเรียน หากบุคลากรทุกหน่วยงาน มีความรู้มีความเข้าใจในนโยบายที่ลงไป จะทำให้การปฏิบัติประสบผลสำเร็จ โดยเฉพาะในเรื่องการดำเนินการ ขับเคลื่อนคุณภาพสถานศึกษาและระบบการประกันคุณภาพสถานศึกษา จะสามารถดำเนินการไปในทิศทางที่ถูกต้อง และต้องมีการพัฒนาในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐและสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป จึงขอสื่อสารผ่านผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาดังกล่าวข้างต้น

นายเทอดชาติ ชัยพงษ์ ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มอบหมายให้คณะฝ่ายบริหารระดับสูง สพฐ. และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินงานที่สำคัญส่งผลกระทบต่อคุณภาพของนักเรียนโดยตรง เกี่ยวกับการเรียนการสอนหรืองานพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ๔ เรื่อง ดังนี้

๑. การเสริมสร้างความปลอดภัยสถานศึกษา

การเสริมสร้างความปลอดภัยสถานศึกษามีมาตรการสำคัญในสถานศึกษา ได้แก่ มาตรการ ๓ ป คือ การป้องกัน การปลุกฝัง และการปราบปราม เพื่อไม่ให้เกิดภัยในสถานศึกษา ซึ่งภัยที่อาจเกิดขึ้นในสถานศึกษามี ๔ กลุ่มภัย ได้แก่ ๑. ภัยที่เกิดจากความรุนแรงของมนุษย์ ๒. ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ ๓. ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ ๔. ภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกาย และโครงการบริหารความปลอดภัยของสถานศึกษา จากกระทรวงศึกษาธิการนำสู่ สพฐ. จะมีโครงสร้างการบริหารจัดการของส่วนราชการ คือ OBEC SAFETY CENTER ซึ่งมีคณะกรรมการบริหารความปลอดภัย สพฐ. ลงสู่เขตพื้นที่การศึกษา ๒๔๕ เขต จุดที่สำคัญที่จะทำให้เกิดความปลอดภัยที่ดี คือ ในสถานศึกษาจะต้องมีผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ได้แก่ ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง และสถานักเรียน ซึ่งได้จัดทำแผนเสริมสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา ๕ ข้อหลัก ดังนี้

๑) ระบบความปลอดภัยสถานศึกษา (MOE SAFETY CENTER) เป็นระบบมาตรฐานความปลอดภัย ที่มีช่องทางแจ้งเหตุ ๔ ช่องทางหลัก และเนื่องจากรายงานที่มาจากระบบมาตรฐานความปลอดภัยมีน้อยมาก จึงมีการจัดประชุมของผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อลงรายละเอียดในวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๕ ระบบความปลอดภัยสถานศึกษามีการจัดทำแผนและมาตรฐานความปลอดภัยของนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา การรณรงค์ ส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ การเรียนรู้ ระบบแจ้งเหตุ MOE SAFETY CENTER เสริมสร้างศักยภาพ การปฏิบัติงาน OBEC SAFETY CENTER ให้กับ SC สพท./สถานศึกษา นักจิตวิทยาโรงเรียน ประจำ สพท. และครูแนะแนวในสถานศึกษา การเสริมสร้างสมรรถนะนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีทักษะชีวิต ซึ่งจะเชื่อมโยงกับการเรียนการสอน และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

๒) ระบบช่วยเหลือนักเรียนและการแนะแนว เป็นงานสำคัญที่อยู่ในหน้าที่ของงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนถือว่าเป็นงานหลักของโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ซึ่งถ้าสามารถทำได้ดี ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนก็จะเกิดความยั่งยืนในการสร้างทักษะการเอาตัวรอดของนักเรียน และสามารถดูแลตัวเองให้เกิดความปลอดภัยได้

๓) สร้างภูมิคุ้มกัน เป็นการจัดทำแผนเผชิญเหตุ ความปลอดภัย ของ สพฐ. การสร้างความเข้าใจตามมาตรฐาน ๓ ป ซึ่งในระบบ MOE SAFETY CENTER สามารถแบ่งออกเป็น ๕ เรื่อง คือ ๑. การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ๒. ยาเสพติด ๓. การล่อลวงละเมิดทางเพศ ๔. ภาวะจิตเวช ๕. การกลั่นแกล้งรังแก (Bullying)

๔) ศูนย์ความปลอดภัยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ๒๔๕ เขต เป็นการสร้างความเข้าใจการดำเนินงานความปลอดภัยของสถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนความปลอดภัยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และส่งเสริม ช่วยเหลือ สถานศึกษาปลอดภัย

๕) ความร่วมมือองค์กร เครือข่ายที่เกี่ยวข้องความปลอดภัย เป็นการสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือความปลอดภัยของสถานศึกษา ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุขจะดูแลเกี่ยวข้องกับโรคต่าง ๆ ที่เป็นโรคประจำถิ่นหรือโรคที่กำลังอุบัติใหม่ขึ้นมา กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จะดูแลเกี่ยวกับการละเมิด เป็นต้น

๒. แผนเผชิญเหตุความปลอดภัยสถานศึกษา

๑) สถานศึกษา เกิดเหตุความไม่ปลอดภัยหรือได้รับแจ้งเหตุ จากระบบ MOE Safety Center สามารถแจ้งเหตุได้ ๔ ช่องทาง คือ ๑. Application MOE Safety Center ๒. www.MoeSafetyCenter.com ๓. Line@MoeSafetyCenter หรือ Callcenter ๐๒-๑๒๖-๖๕๖๕ จากนั้นตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น ประเมินสถานการณ์เพื่อเข้าระงับเหตุ รายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น รายงานในระบบ MOE Safety Center ระงับเหตุการณ์ความไม่ปลอดภัย หรือแก้ไขปัญหาประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คຸ້ມครอง ดูแลช่วยเหลือ และเยียวยา ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจให้คำปรึกษา สรุปผลและรายงาน

๒) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น ประเมินสถานการณ์เพื่อเข้าระงับเหตุ และรายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น และรายงานในระบบ MOE Safety Center รวมถึงการลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง คຸ້ມครอง ดูแลช่วยเหลือ และเยียวยา ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจให้คำปรึกษา สรุปผลและรายงาน

๓) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น ประเมินสถานการณ์เพื่อเข้าระงับเหตุ และรายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น ติดตามสถานการณ์ ประสานงานหน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้อง เพื่อระงับเหตุ กรณีเกิดเหตุร้ายแรง ลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง คຸ້ມครอง ดูแลช่วยเหลือ และเยียวยา ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจให้คำปรึกษา สรุปผลและรายงาน

๓. การศึกษากับการพัฒนาประชาธิปไตย

หลักวิถีประชาธิปไตย คือ คารวธรรม สามัคคีธรรม ปัญญาธรรม และแนวทางการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน คือ ๑. การจัดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีการสอดแทรกวิถีประชาธิปไตยทุกกลุ่มสาระ และสาระการเรียนรู้หลักสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ๒. แนวทางการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระบูรณาการและสอดแทรกวิถีประชาธิปไตย โดยมีการจัดทำคู่มือการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ประชาธิปไตย การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนเพิ่มเติมในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ หลักสูตรประวัติศาสตร์และหน้าที่พลเมือง หลักสูตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และหลักสูตรลูกเสือเนตรนารี กิจกรรมตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการมี ๒ กิจกรรม คือ ๑. กิจกรรมเสริมสร้างระเบียบวินัย ๒. กิจกรรมแสดงออกถึงความรักสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการฝึกวิถีประชาธิปไตย นอกห้องเรียน ได้แก่ กิจกรรมกลุ่มโชน กิจกรรมชมรมต่าง ๆ เป็นต้น กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมการฝึกวิถีประชาธิปไตย ในห้องเรียน ได้แก่ กิจกรรมการปกครองในห้องเรียน กิจกรรมการเสนอข่าวและเหตุการณ์ เป็นต้น การสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมประชาธิปไตย ดังนี้ ๑. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ การจัดบริเวณโรงเรียน อาคารเรียน ห้องเรียน ครุภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ คำนึงถึงความสะอาด สะดวกต่อการใช้ และเกิดประโยชน์ ๒. สภาพแวดล้อมทางวิชาการ การจัดสภาพแวดล้อมเสริมด้านการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน การจัดป้ายนิเทศประชาธิปไตย ๓. บรรยากาศด้านการบริหารจัดการ การส่งเสริมให้ได้ว่าที่ในโรงเรียน จัดให้มีศูนย์การเรียนรู้ประชาธิปไตยภายในโรงเรียน การเลือกตั้งประธานสภานักเรียนต่าง ๆ ที่มีการจำลองประชาธิปไตย การจัดให้มีศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงภายในโรงเรียน ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จ คือ ๑. การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ๒. การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Active Learning) ให้เด็กได้แสดงออก อดบเทาทครูผู้สอน ๓. การจัดการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรมอย่างต่อเนื่อง

๔. การบริหารบุคคล

การใช้แพลตฟอร์มระบบของการบริหารงานบุคคลที่วางแผนอัตรากำลัง เรียกว่า ระบบ HRMS เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ คือ ระบบทะเบียนประวัติ ซึ่งจะถูกเชื่อมโยงไปยังระบบของ ก.ค.ศ. ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ โรงเรียนสามารถเข้าไปกรอกข้อมูลในระบบดังกล่าว เพื่อวิเคราะห์อัตรากำลังและนำไปสู่การวางแผนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรได้ทันเหตุการณ์ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการองค์กรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ยังไม่ได้เข้าไปกรอกข้อมูลให้ตั้งคณะทำงานติดตามการดำเนินการว่าเป็นไปอย่างไร

การคัดเลือกผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สพฐ. กำหนดรายละเอียดการดำเนินการเกี่ยวกับการคัดเลือกบุคคลเพื่อบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสถานศึกษาและผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัด สพฐ. ตามหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกตาม ว ๘/๒๕๖๒ และ ก.ค.ศ. ให้ความเห็นชอบแล้ว และ สพฐ. แจ้งให้ สศศ. ศรจ. ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการคัดเลือกและกำหนดวัน เวลาในการคัดเลือกทราบ นั้น ขณะนี้ ก.ค.ศ. มีมติให้ กศจ. ชะลอการดำเนินการคัดเลือกบุคคลเพื่อบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สพฐ. ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมอบสำนักงาน ก.ค.ศ. ดำเนินการปรับปรุง หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกที่เหมาะสม ซึ่ง สพฐ. แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทราบด้วยแล้ว

การย้ายผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สพฐ. ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายผู้บริหารสถานศึกษา ตาม ว ๗/๒๕๖๔ ซึ่งในการย้ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ สามารถยื่นคำร้องขอย้ายระหว่างวันที่ ๑ - ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๕ สพฐ. ได้ประกาศรายละเอียดตัวชี้วัดและคะแนนในการประเมินตามองค์ประกอบ การประเมินศักยภาพของผู้ประสงค์ขอย้ายตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สพฐ. (การย้ายกรณีปกติ) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมีผลให้ใช้ได้ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕ - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๖ และแจ้งให้ สพท. สศศ. ศรจ. ดำเนินการแล้ว

การสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัด สพฐ. (ส่วนกลาง) เปิดรับสมัคร ๑๑ สายงาน (๘๘ อัตรา) รับสมัครตั้งแต่วันที่ ๑๑ พฤษภาคม - ๒ มิถุนายน ๒๕๖๕ ขณะนี้ปิดรับสมัครแล้ว มีผู้มาสมัครตำแหน่งครู ๓,๕๒๑ คน

การสรรหาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่นตาม มาตรา ๓๘ ค. (๒) สังกัด สพฐ. ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ การสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่นตาม มาตรา ๓๘ ค.(๒) ในโรงเรียนนิตยศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย สังกัด สพฐ. ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๕/ว ๖ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ อยู่ระหว่างการพิจารณาขอแก้ไขหลักเกณฑ์ กรณีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครสอบและขออนุมัติ ก.ค.ศ. กำหนดคุณสมบัติพิเศษเพิ่มเติม

การสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่นตาม มาตรา ๓๘ ค.(๒) ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๕/ว ๒๗ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ อยู่ระหว่างการพิจารณาขอแก้ไขหลักเกณฑ์ กรณีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครสอบ

หลักเกณฑ์ ก.ค.ศ. เกี่ยวกับการคัดเลือกผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ก.ค.ศ. ได้มีมติกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลเพื่อบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ผอ.สพท. สังกัด สพฐ. (ฉบับใหม่) ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๖/ว ๑๒ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ทั้งนี้ การดำเนินการคัดเลือกฯ ครั้งใหม่ อยู่ระหว่างการพิจารณาดำเนินการของคณะกรรมการสรรหา ผู้ดำรงตำแหน่ง ผอ.สพท. ตามมาตรา ๕๓ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการครูฯ พ.ศ. ๒๕๔๗ และหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคคลเพื่อบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรอง ผอ.สพท. สังกัด สพฐ. (ฉบับใหม่) ตามหนังสือหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๖/ว ๑๓ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕ และคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการคัดเลือกบุคคลเพื่อบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ผอ.สพท. สังกัด สพฐ. เป็นไปตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง ที่ ก.ค.ศ. กำหนด (ฉบับใหม่) ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๔/ว ๓ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔

ว่าที่ ร.ต. สุรสิทธิ์ ธิติย์สมบูรณ์

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๒

ผอ.สพท.สระแก้ว เขต ๒ กล่าวขอบคุณเลขาธิการ สพฐ. ที่ให้โอกาสทางเขตพื้นที่การศึกษา ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้นโยบายของรัฐบาล นโยบายกระทรวง และนโยบาย สพฐ. ซึ่งทั้ง ๑๐ นโยบาย ถือว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ โดยมีเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนเป็นที่ตั้ง วันนี้นำทางเขตพื้นที่การศึกษา ขอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพ โดยนำเสนอใน ๓ รูปแบบ ดังนี้

๑. VTR

๒. สรุปรองคร่วมในรูปแบบ Power Point

๓. รูปแบบการวิจัย

ช่วงแรก ได้นำเสนอในรูปแบบของ VTR การขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพ “สระแก้วโมเดล” สรุปรูปได้ ดังนี้ จากแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยนางสาวตรีสุข เทียนทอง ในการยกระดับคุณภาพการศึกษาในทุกพื้นที่ ภายใต้หลักคิด “การใช้ความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ในการพัฒนา การศึกษาบนฐานบริบทชุมชนและสถานศึกษา โดยใช้การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา อย่างเต็มประสิทธิภาพ” สพป.สระแก้ว เขต ๒ เป็นองค์กรในพื้นที่นำร่องโครงการโรงเรียนคุณภาพ ได้ขับเคลื่อนภารกิจและนโยบายภายใต้โครงการ “สระแก้วโมเดล” ข้อมูลพื้นฐานของเขตพื้นที่การศึกษา มีโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น ๑๑๘ โรงเรียน จากการวิเคราะห์ข้อมูลบริหารจัดการ พบว่า มีโรงเรียนที่มีอัตรากำลังครู ไม่ครบชั้นเรียน จำนวน ๓๔ โรงเรียนในกลุ่มนี้เป็นกลุ่มเป้าหมายหลักที่ต้องดำเนินการให้เกิดคุณภาพการศึกษา เหตุผลสำคัญที่ ต้องบริหารจัดการโรงเรียนกลุ่มนี้ คือ มีข้อจำกัดด้านบุคลากรที่ทำหน้าที่หลัก ในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนมีภาระงานสอน และด้านอื่นเป็นจำนวนมาก อีกทั้งต้องดูแลอีกหลาย ชั้นเรียน ทำให้อาจส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอนไม่ทั่วถึง

สพป.สระแก้ว เขต ๒ จึงได้กำหนดแนวทางในการขับเคลื่อนภารกิจโรงเรียนคุณภาพ ภายใต้ “SSK๒ MODEL” มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

๑. หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance)
๒. หลักมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result Based Management)
๓. หลักการมีส่วนร่วม (Participation)
๔. หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management)

โดยการดำเนินงานได้ยึดหลัก “สพฐ. วิถีใหม่ วิถีคุณภาพ” ครอบคลุม ๔ ด้าน คือ ด้านความปลอดภัย ด้านโอกาส ด้านคุณภาพ และด้านประสิทธิภาพ ร่วมกับโมเดลสู่การปฏิบัติ ๔ กลยุทธ์ ได้แก่

- กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างความตระหนักในหลักคิดนโยบาย
- กลยุทธ์ที่ ๒ ขยายจุดมุ่งหมายสู่ผู้รับบริการ
- กลยุทธ์ที่ ๓ ประสานภาคีเครือข่ายร่วมกัน
- กลยุทธ์ที่ ๔ สร้างสรรค์ผู้เรียนได้เต็มศักยภาพ

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ในปีการศึกษา ๒๕๖๕ มีนักเรียน ๑๗๐ คน จากโรงเรียนขนาดเล็ก ๑๑ โรงเรียน ได้ย้ายไปเรียนในโรงเรียนคุณภาพ เพื่อสร้างโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากร และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีศักยภาพสูงขึ้น ในการนี้ เพื่อให้ให้นักเรียน ผู้ปกครอง คณะครู และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีขวัญกำลังใจที่ดี มีความมั่นใจในการขับเคลื่อนภารกิจสำคัญดังกล่าว เขตพื้นที่การศึกษาจึงได้จัดกิจกรรม “วันระฆังดังกังวาน” ในวันแรกของการเปิดเรียนประจำปีการศึกษา ๒๕๖๕ เพื่อเป็นสัญญาณการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน ลดความเหลื่อมล้ำ และเป็นการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างโรงเรียนคุณภาพที่เป็นโรงเรียนหลัก และโรงเรียนเครือข่าย

ส่วนที่ ๒ การนำเสนอในรูปแบบ Power Point ในการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพ ถือว่าเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่หน่วยปฏิบัติ โดยเฉพาะเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนต้องดำเนินการและขับเคลื่อนให้เป็นไปตามนโยบาย ซึ่งประเด็นสำคัญตามมาตรการและตามวิธีการของรัฐมนตรีนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ในการขับเคลื่อนหน่วยคุณภาพนั้นไม่ได้หมายถึงการที่จะไปยุบหรือเลิกโรงเรียน แต่ขอให้เป็นไปด้วยความสมัครใจของชุมชน โดยมีโจทย์สำคัญ คือ ทำอย่างไรนักเรียนที่มีข้อจำกัด จะได้รับการพัฒนาเป็นเต็มตามศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของเลขาธิการ กพฐ. ที่ว่า ในการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าว ขอให้ทำค่อยเป็นค่อยไป พื้นที่ไหนพร้อมก็ให้ขับเคลื่อนไปตามบริบท ภายใต้การใช้พื้นที่เป็นฐาน เป้าหมายสำคัญ คือ การมุ่งสู่ผู้เรียนเป็นสำคัญภายใต้การลดความเหลื่อมและสร้างโอกาส

แนวทางการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ – ๒๕๖๙ มี ๒ รูปแบบ คือ

รูปแบบที่ ๑ ใช้แนวทางการเรียนรวม โดยได้จัดทำแผนการเรียนรวม ระยะ ๕ ปี (ปีการศึกษา ๒๕๖๕ – ๒๕๖๙) เน้นโรงเรียนขนาดเล็กที่ครูไม่ครบชั้นเรียน และโรงเรียนที่มีความประสงค์จะเรียนรวม

รูปแบบที่ ๒ ใช้แนวทางการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ในกรณีโรงเรียนที่ยังไม่ได้เรียนรวม โดยได้จัดทำแผนการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ในทุกเครือข่ายทั้ง ๒๘ จุด

ปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จ ได้แก่

๑. สร้างความชัดเจนในเป้าหมายร่วมกัน หัวใจคือผู้เรียน
๒. ทุกภาคส่วนทำงานแบบมีส่วนร่วม (ให้โอกาสมีส่วนร่วมและมีส่วนเลือก) ร่วมคิด / ร่วมวางแผน / ร่วมตัดสินใจ

๓. ใช้หลักประชาธิปไตย แสวงหาจุดร่วม สงวนจุดต่าง (ใช้เทคนิคการรับฟังมากกว่าสั่งการ)

๔. ใช้บริบทพื้นที่เป็นฐาน ขับเคลื่อนกลยุทธ์ด้วย SSK๒ โมเดล

๕. ผู้บังคับบัญชาระดับกระทรวงศึกษาธิการ /สพฐ. ให้การส่งเสริมสนับสนุน

ส่วนที่ ๓ การนำเสนอในรูปแบบการวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาด้วยเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๒ มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

๑. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาและการดำเนินงานของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๒
๒. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๒
๓. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาด้วยเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๒

ผลการวิจัย

ตามวัตถุประสงค์ ข้อ ๑ ได้ผลการวิจัย ดังนี้

๑. ได้องค์ประกอบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาและองค์ประกอบการดำเนินงานของเครือข่าย

๒. ผลการประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาและองค์ประกอบการดำเนินงานของเครือข่าย

ตามวัตถุประสงค์ ข้อ ๒ ได้ผลการวิจัย ดังนี้

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์องค์ประกอบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาและองค์ประกอบดำเนินงานของเครือข่าย

ตามวัตถุประสงค์ ข้อ ๓ ได้ผลการวิจัย ดังนี้

๑. ผลจากการศึกษาดูงานเกี่ยวกับ Best Practice ของโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาโดยใช้เครือข่ายที่ประสบความสำเร็จและเป็นแบบอย่างได้ตั้งนั้นนำมาสร้าง (ร่าง) รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาในเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพ

๒. ร่างรูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาในเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพ

๓. รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพการศึกษาด้วยเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพที่สมบูรณ์สอดคล้องกับบริบทของเขตพื้นที่

๔. คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาด้วยเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพที่สมบูรณ์สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

นายอัมพร พินะสา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปการประชุม โดยกล่าวถึงการดำเนินงานของ สพพ.สระแก้ว เขต ๒ ที่มีการดำเนินงานแบบมุ่งมั่นร่วมมือกันทุกฝ่ายจนทำให้งานประสบผลสำเร็จ ซึ่งเมื่อลงมือทำจะทำให้เห็นภาพความสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค และงานวิจัยจะเป็นสิ่งที่ตบใจหทัย จึงหวังว่าคงจะเป็นแนวทางให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นมีแนวคิดที่อาจนำไปปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในการทำงานของแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยยึดเป้าหมายเป็นสำคัญ ขับเคลื่อนโดยพื้นที่และกลไก วิธีการ ที่แตกต่างกัน การประชุมในครั้งนี้ มีเป้าหมายหลักที่จะให้ทุกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประเมินสถานการณ์หลังจากการเปิดภาคเรียนมา ๓ สัปดาห์ ว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่ละแห่งพบประเด็นปัญหาอะไร จะนำไปทบทวนและแก้ไขอย่างไร สำหรับนโยบายเร่งด่วน ๑๐ เรื่อง นำมาเสนอเพื่อให้รับทราบในเบื้องต้น ส่วนการขับเคลื่อนแต่ละนโยบายจะเป็นอย่างไรนั้น จะแจ้งรายละเอียดเพิ่มเติมในโอกาสต่อไป

ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นโยบายเร่งด่วนทั้ง ๑๐ เรื่อง หรือ ๙ จุดเน้นที่กำหนดไว้ในนโยบายของ สพฐ. หรือ ๔ นโยบายที่กำหนดไว้ สุดท้ายทุกเรื่องจะถูกรวมอยู่ในนโยบายของ สพฐ. ทั้ง ๔ ด้าน แต่จะลงรายละเอียดเป็นรายกิจกรรมเพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายเป็นไปอย่างรวดเร็ว ง่ายต่อการนำสู่การปฏิบัติ

เลิกประชุมเวลา ๑๒.๓๐ น.

นางสาวกัญญารัตน์ สุขสกุล
นางสาวไอรัดน์ดา ศิลาโรจน์สมบัติ
นางจรินทร์ พุ่มพวง
ผู้จตรายงานการประชุม
นางสาวนุศรา ประสงค์ยิ่ง
นายสุรินทร์ สว่างอารมณ์
ผู้ตรวจรายงานการประชุม